

A. Hoạt động cơ bản Bài 12A Tiếng việt lớp 4 VNEN**Câu 1.**

Trao đổi để trả lời các câu hỏi:

- Người giàu nghị lực là người như thế nào?
- Nêu ví dụ về người được coi là giàu nghị lực?

Đáp án và hướng dẫn giải

- Người giàu nghị lực là người tự bản thân họ vươn lên, nỗ lực hết mình, chịu khó lao động làm để thành công. Những người nghị lực thường có ý chí kiên định, đã quyết làm việc gì thì sẽ làm cho đến nơi đến chốn; dù cho phải đương đầu với khó khăn nào, họ cũng sẽ vượt qua.

- Ví dụ về người được coi là giàu nghị lực: Nguyễn Ngọc Ký, Nguyễn Hiền.

Câu 2.

Nghe thầy cô (hoặc bạn) đọc bài sau:

"Vua tàu thủy" Bạch Thái Bưởi

Bưởi mồ côi cha từ nhỏ, phải theo mẹ quẩy gánh hàng rong. Thấy em khôi ngô, nhà họ Bạch nhận làm con nuôi và cho ăn học.

Năm 21 tuổi, Bạch Thái Bưởi làm thư kí cho một hãng buôn. Chẳng bao lâu, anh đứng ra kinh doanh độc lập, trải đủ mọi nghề: buôn gỗ, buôn ngô, mở hiệu cầm đồ, lập nhà in, khai thác mỏ,... Có lúc mất trắng tay, anh vẫn không nản chí.

Bạch Thái Bưởi mở công ti vận tải đường thủy vào lúc những con tàu của người Hoa đã độc chiếm các đường sông miền Bắc. Ông cho người đến các bến tàu diễn thuyết. Trên mỗi chiếc tàu, ông dán dòng chữ "Người ta thì đi tàu ta" và treo một

cái ống để khách nào đồng tình với ông thì vui lòng bỏ ống tiếp sức cho chủ tàu. Khi bỏ ống, tiền đồng rất nhiều, tiền hào, tiền xu thì vô kể. Khách đi tàu của ông ngày một đông. Nhiều chủ tàu người Hoa, người Pháp phải bán lại tàu cho ông. Rồi ông mua xưởng sửa chữa tàu, thuê kĩ sư giỏi trông nom. Lúc thịnh vượng nhất, công ti của Bạch Thái Bưởi có tới ba mươi chiếc tàu lớn nhỏ mang những cái tên lịch sử: Hồng Bàng, Lạc Long, Trưng Trắc, Trưng Nhị,...

Chỉ trong mười năm, Bạch Thái Bưởi đã trở thành "một bậc anh hùng kinh tế" như đánh giá của người cùng thời.

(Theo Tù điển Nhân vật lịch sử Việt Nam)

Câu 3.

Chọn lời giải nghĩa ở cột B phù hợp với từ ngữ ở cột A:

A	B
a. Hiệu cảm đồ	1. cửa hàng nhận đồ của người đang túng bần đem gửi để vay tiền
b. Trắng tay	2. Chiếm giữ một mình, không chia sẻ cho ai
c. Độc chiếm	3. đang phát triển mạnh, giàu có lên
d. Diễn thuyết	4. Mất sạch tiền của
e. Thịnh vượng	5. nói trước công chúng nhằm tuyên truyền.

Đáp án và hướng dẫn giải

A	B
a. Hiệu cảm đồ	1. cửa hàng nhận đồ của người đang túng bán đem gửi để vay tiền
b. Trắng tay	2. Chiếm giữ một mình, không chia sẻ cho ai
c. Độc chiếm	3. đang phát triển mạnh, giàu có lên
d. Diễn thuyết	4. Mất sạch tiền của
e. Thịnh vượng	5. nói trước công chúng nhằm tuyên truyền.

Câu 4.

Cùng luyện đọc

Câu 5.

Cùng tìm hiểu bài

a) Trước khi mở công ty vận tải đường thủy, Bạch Thái Bưởi đã làm những công việc gì?

b) Bạch Thái Bưởi đã thắng trong cuộc cạnh tranh không ngang sức với các chủ tàu nước ngoài như thế nào ?

c) Em hiểu thế nào là “Một bậc anh hùng kinh tế”?

d) Theo bạn, Bạch Thái Bưởi đã thành công nhờ những lí do gì?

- Nhờ chí vươn lên, thất bại không nản lòng
- Biết khơi dậy lòng tự hào dân tộc của hành khách người Việt
- Có vốn lớn và may mắn trong kinh doanh
- Biết tổ chức công việc kinh doanh

Đáp án và hướng dẫn giải

a) Đầu tiên Bạch Thái Bưởi làm thư kí cho một hãng buôn. Sau đó ông kinh doanh độc lập, trải đủ mọi nghề: buôn gỗ, buôn ngô, mở hiệu cầm đồ, lập nhà in, khai thác mỏ,...

b) Bạch Thái Bưởi cho người đến các bến tàu để diễn thuyết, kêu gọi hành khách với khẩu hiệu “Người ta thì đi tàu ta”. Khách đi tàu của ông ngày một đông. Nhiều chủ tàu người Hoa, người Pháp phải bán lại tàu cho ông. Rồi ông mua xưởng sửa chữa tàu, thuê kĩ sư giỏi trông nom.

c) Em hiểu “Một bậc anh hùng kinh tế” nghĩa là người giành được nhiều thắng lợi trên bước đường kinh doanh.

d) Theo bạn, Bạch Thái Bưởi đã thành công nhờ những lí do:

- Nhờ chí vươn lên, thất bại không nản lòng
- Biết tổ chức công việc kinh doanh

B. Hoạt động thực hành Bài 12A Tiếng việt lớp 4 VNEN

Câu 1.

Xếp các thẻ từ có tiếng chí vào hai nhóm:

a) Chí có nghĩa là rất, hết sức (biểu thị mức độ cao nhất).

b) Chí có nghĩa là ý muốn bền bỉ theo đuổi một mục đích tốt đẹp.

Đáp án và hướng dẫn giải

a) Chí có nghĩa là rất, hết sức: chí phải, chí lí, chí thân, chí tình, chí công.

b) Chí có nghĩa là ý muốn bền bỉ theo đuổi một mục đích tốt đẹp: ý chí, chí khí, chí hướng, quyết chí

Câu 2.

Dòng nào sau đây nêu đúng nghĩa của từ nghị lực?

- a) Làm việc liên tục, bền bỉ
- b) Sức mạnh tinh thần làm cho con người kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn
- c) Chắc chắn, bền vững, khó phá vỡ
- d) Có tình cảm chân tình, sâu sắc.

Đáp án và hướng dẫn giải

Dòng nêu đúng nghĩa của từ nghị lực là:

Đáp án: b) Sức mạnh tinh thần làm cho con người kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn

Câu 3.

Em chọn từ nào trong ngoặc đơn (nghị lực, quyết tâm, nản chí, quyết chí, kiên nhẫn, nguyện vọng) để điền vào ô trống?

Nguyễn Ngọc Ký là một thiếu niên giàu Bị liệt cả hai tay, em buồn nhưng không Ở nhà em tự tập viết bằng chân. của em làm cô giáo cảm động, nhận em vào học. Trong quá trình học tập, cũng có lúc Ký thiếu....., nhưng được cô giáo và các bạn luôn tận tình giúp đỡ, em càng học hành. Cuối cùng, Ký đã vượt qua mọi khó khăn. Tốt nghiệp một trường đại học danh tiếng, Nguyễn Ngọc Ký đạt trở thành thầy giáo và được tặng danh hiệu cao quý Nhà giáo Ưu tú.

Đáp án và hướng dẫn giải

Nguyễn Ngọc Ký là một thiếu niên giàu **nghị lực**. Bị liệt cả hai tay, em buồn nhưng không **nản chí**. Ở nhà em tự tập viết bằng chân. **Quyết tâm** của em làm cô giáo cảm động, nhận em vào học. Trong quá trình học tập, cũng có lúc Ký thiếu **kiên nhẫn**, nhưng được cô giáo và các bạn luôn tận tình giúp đỡ, em càng **quyết chí** học hành. Cuối cùng, Ký đã vượt qua mọi khó khăn. Tốt nghiệp một trường đại học danh tiếng, Nguyễn Ngọc Ký đạt **nguyện vọng** trở thành thầy giáo và được tặng danh hiệu cao quý Nhà giáo Ưu tú.

Câu 4.

Chọn nghĩa thích hợp cho mỗi câu tục ngữ:

A	B
A. Lừa thử vàng, gian nan thử sức	...
B. Nước lũ mà vã lên hồ Tay không mà nổi cơ đồ mới ngoan	...
C. Có vất vả mới thanh nhàn Không dưng ai dễ cầm tàn che cho	...

1. Phải vất vả mới có lúc được nhàn nhã, có ngày thành đạt
2. Vất vả, gian nan rèn luyện cho con người vững vàng, cứng cỏi hơn
3. Những người từ tay trắng làm nên sự nghiệp thật đáng kính trọng, khâm phục.

Đáp án và hướng dẫn giải

A	B
A. Lửa thử vàng, gian nan thử sức	2. Vất vả, gian nan rèn luyện cho con người vững vàng, cứng cỏi hơn
B. Nước lã mà vã lên hồ Tay không mà nổi cơ đồ mới ngoan	3. Những người từ tay trắng làm nên sự nghiệp thật đáng kính trọng, khâm phục.
C. Có vất vả mới thanh nhàn Không dưng ai dễ cầm tàn che cho	1. Phải vất vả mới có lúc được nhàn nhã, có ngày thành đạt

Câu 5.

Nghe - viết:

Người chiến sĩ giàu nghị lực

Trong trận chiến đấu giải phóng Sài Gòn cuối tháng 4 năm 1975, Lê Duy Ứng bị thương nặng. Anh đã quệt máu chảy từ đôi mắt bị thương vẽ một bức chân dung Bác Hồ. Tác phẩm của người thương binh hỏng mắt đã gây xúc động cho đồng bào cả nước. Từ đó đến nay, họa sĩ Lê Duy Ứng đã có hơn 30 triển lãm tranh, tượng; đoạt 5 giải thưởng mỹ thuật quốc gia và quốc tế. Nhiều tác phẩm của anh được đặt trân trọng trong các bảo tàng lớn của đất nước.

(Theo báo Lao động)

Câu 6.

Điền vào chỗ trống (chọn a hoặc b):

a. tr hay ch:**Ngu Công dời núi**

Ngày xưa, ở ...ung Quốc có một cụ già ...ín mươi tuổi tên là Ngu Công. Bực mình vì haiái núi Thái Hàng và Vương Ốcấn ngang đường vào nhà, Ngu Công hàng ngày mang cuốc ra đào núi đổ đi.

Có ngườiê cười cụ làm vậy uổng công. Cụ nói:” Ngày nào tôi cũng đào. Tôiết thì con tôi đào. Con tôi chết thìáu tôi đào,áu tôi chết, còn cóất của tôi đào. Họ hàng nhà tôiuyên nhau đời này đến đời khác đào. Núiẳng thể mọc cao hơn được nên nhất định sẽ có ngày bị san bằng”.

....ời nghe cụ già nói vậy, liền đẩy haiái núi ra xa để cụ có chỗ đi lại.

Theo NGỤ NGÔN TRUNG QUỐC

b. Tiếng có vằn ươn hay ương:

Bạch Thái Bưởi luôn có ý chí lên, không bao giờ buồn nản, chán chường trước thất bại. Vì vậy, ông đã thành đạt trên thương Cuộc cạnh tranh với những chủ tàu người Hoa từ sau ngày khai công ty vận tải thủy chứng tỏ tài kinh doanh của ông. Tổ tường tâm lí khách hàng, biết khơi dậy lòng tự hào dân tộc trong mỗi người Việt, ông đã thắng các chủ tàu người Hoa, lập được một công ty lúc thịnh có tới ba mươi chiếc tàu lớn nhỏ. Ông xứng đáng với danh hiệu "bậc anh hùng kinh tế" mà người đương thời khen tặng.

Đáp án và hướng dẫn giải

a)

Ngu Công dời núi

Ngày xưa, ở **Trung** Quốc có một cụ già **chín** mươi tuổi tên là Ngu Công. Bực mình vì hai **trái** núi Thái Hàng và Vương Ốc **chấn** ngang đường vào nhà, Ngu Công hàng ngày mang cuốc ra đào núi đổ đi.

Có người chê cười cụ làm vậy uổng công. Cụ nói:” Ngày nào tôi cũng đào. Tôi **chết** thì con tôi đào. Con tôi chết thì **cháu** tôi đào, **cháu** tôi chết, còn có **chắt** của tôi đào. Họ hàng nhà tôi **truyền** nhau đời này đến đời khác đào. Núi **chẳng** thể mọc cao hơn được nên nhất định sẽ có ngày bị san bằng”.

Trời nghe cụ già nói vậy, liền đẩy hai **trái** núi ra xa để cụ có chỗ đi lại.

Theo NGŨ NGÔN TRUNG QUỐC

b)

Bạch Thái Bưởi luôn có ý chí **vươn** lên, không bao giờ buồn nản, chán chường trước thất bại. Vì vậy, ông đã thành đạt trên thương **trường**. Cuộc cạnh tranh với những chủ tàu người Hoa từ sau ngày khai **trương** công ty vận tải **đường** thủy chứng tỏ tài kinh doanh của ông. Tổ tường tâm lí khách hàng, biết khơi dậy lòng tự hào dân tộc trong mỗi người Việt, ông đã thắng các chủ tàu người Hoa, lập được một công ty lúc thịnh **vượng** có tới ba mươi chiếc tàu lớn nhỏ. Ông xứng đáng với danh hiệu "bạc anh hùng kinh tế" mà người đương thời khen tặng.

Câu 7.

Chơi trò chơi: Thi tìm các từ chỉ sự vật (chọn a hoặc b):

a) Chứa tiếng có âm đầu là ch

b) Chứa tiếng có vần ương.

Đáp án và hướng dẫn giải

a) Chứa tiếng có âm đầu là ch: cái chậu, cái chổi, cái chiếu, cái chăn, cái chõng, cái chum, cái chổi....

b) Chứa tiếng có vần ương: cái gương, cái giường, cái rương, ngôi trường, bức tường, hạt sương, hoa phượng, con phượng, bức tượng,.....